

Co to jest statystyka publiczna?

Zapraszamy do zapoznania się z najważniejszymi informacjami na temat statystyki publicznej.

1. Statystyka publiczna – co to jest?
2. Służby statystyki publicznej – kim jesteśmy?
3. Na czym polega nasza praca?
4. Jakie dane zbieramy?
5. Jak udostępniamy dane?
6. Z kim współpracujemy?
7. Jakimi zasadami się kierujemy?
8. A co to za tajemnica?
9. Po co w ogóle jest ta statystyka?

1. Statystyka publiczna – co to jest?

Statystyka publiczna to system		
zbierania danych statystycznych	gromadzenia, przechowywania i opracowywania zebranych danych	ogłaszania, udostępniania i rozpowszechniania wyników badań statystycznych

2. Służby statystyki publicznej – kim jesteśmy?

Służby statystyki publicznej to wszyscy pracownicy, którzy są zatrudnieni w różnych jednostkach statystyki publicznej. Na ich czele stoi Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Główny Urząd Statystyczny ma swą siedzibę w Warszawie. Poza tym w każdym województwie znajduje się jeden urząd statystyczny.

Dodatkowo w realizacji zadań Prezes GUS wspierany jest przez Centrum Informatyki Statystycznej (CIS), Zakład Wydawnictw Statystycznych (ZWS) oraz Centralną Bibliotekę Statystyczną (CBS) im. Stefana Szulca.

Prezes GUS jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach statystyki. Powołuje go i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

3. Na czym polega nasza praca?

Pracownicy służb statystyki publicznej prowadzą badania statystyczne. Polegają one na zbieraniu danych, charakteryzujących różne dziedziny naszego życia: społecznego i gospodarczego, sytuację demograficzną, a także stan środowiska naturalnego. Dane następnie są analizowane, a ostatecznie publikowane. Publikowane wyniki badań to oficjalne dane statystyczne.

Dane zbierane są na różne sposoby, na przykład:

		
do domów pukają ankieterzy, którzy zadają mieszkańcom odpowiednie pytania i zapisują odpowiedzi w formularzach	pracownicy różnych przedsiębiorstw w Polsce wypełniają i przesyłają sprawozdania statystyczne, czyli specjalne formularze, gdzie wpisują dane na temat swojej firmy	pracownicy statystyki publicznej korzystają z tzw. źródeł administracyjnych, na przykład otrzymują dane na temat przestępczości od policji

4. Jakie dane zbieramy?

Prawie wszystkie.

Statystyka publiczna w Polsce gromadzi i udostępnia informacje na temat mieszkańców naszego kraju, środowiska, warunków naszego życia, edukacji, kultury, pracy, finansów, gospodarki, firm, wszystkiego, co jest wydobywane z ziemi, produkowane w fabrykach ...

5. Jak udostępniamy dane?

Dane statystyczne najszybciej znajdziesz na Portalu Informacyjnym Statystyki Publicznej: www.stat.gov.pl. Zamieszczone są tam publikacje, najczęściej w formie plików PDF i XLS. Jeśli preferujesz publikacje tradycyjne, to możesz niektóre z nich kupić lub zaprenumerować, a także skorzystać z zasobów bibliotek w urzędach statystycznych w miastach wojewódzkich oraz Centralnej Biblioteki Statystycznej w Warszawie.

Poza tym możesz korzystać z baz i banków danych statystyki publicznej dostępnych na Portalu Informacyjnym. Bardzo popularnym i bogatym zbiorem danych jest Bank Danych Lokalnych. Inne źródła danych i informacji to Baza Demografia, Portal Geostatystyczny czy system STRATEG. Na Portalu Geostatystycznym możesz nie tylko znaleźć dane, ale od razu zobaczyć je na mapie Polski!

Najważniejsze dane, szczególnie istotne z punktu widzenia gospodarki i zarządzania krajem publikowane są co miesiąc lub co kwartał – w formie krótkich komunikatów, opracowań i publikacji.

Część danych opracowuje się i publikuje raz do roku. Z taką częstotliwością ukazują się Roczniki Statystyczne, w tym tzw. Mały i Duży Rocznik Statystyczny Polski. Są również badania realizowane rzadziej. Przykładem jest spis powszechny. Kiedy badaniu podlega prawie 40 milionów osób – wszyscy mieszkańcy naszego kraju – jest to ogromne przedsięwzięcie. Spisy powszechne organizowane są co 10 lat

i jest to zgodne ze standardami międzynarodowymi.

6. Z kim współpracujemy?

Jak już wiesz, służby statystyki publicznej zbierają dane same podczas prowadzonych przez siebie badań. Tak się dzieje podczas spisu powszechnego lub badań ankietowych. Nasza praca nie byłaby więc możliwa bez Twojej pomocy! Wszyscy mieszkańcy Polski uczestniczą w procesie zbierania danych.

Dane niezbędne do opisu wielu zjawisk uzyskujemy również dzięki współpracy z wieloma innymi urzędami i instytucjami. Należą do nich między innymi policja, urzędy pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), ministerstwa i wiele innych. Korzystamy również z różnych baz danych i informacji, na przykład pochodzących z Giełdy Papierów Wartościowych.

Rzeczpospolita Polska zobowiązana jest również do przekazywania danych statystycznych organizacjom międzynarodowym. Dzięki temu statystycy w różnych krajach mogą również publikować dane o Polsce i porównywać wyniki swoich badań z wynikami uzyskanymi w naszym kraju.

Najważniejszym zagranicznym partnerem polskich służb statystyki publicznej jest oczywiście Eurostat – Urząd Statystyczny Unii Europejskiej. Eurostat zbiera i publikuje dane na temat wszystkich krajów Unii. Jego siedziba znajduje się w Luksemburgu. Wymieniamy również informacje z urzędami statystycznymi innych krajów Unii Europejskiej i krajów nie będących członkami UE. Innym ważnym partnerem jest międzynarodowa Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (*Organization for Economic Co-operation and Development OECD*).

7. Jakimi zasadami się kierujemy?

Naszym celem jest prowadzenie badań statystycznych w sposób rzetelny, obiektywny, profesjonalny i niezależny.

Podstawową zasadą udostępniania danych jest to, że wynikowe informacje statystyczne są powszechnie dostępne. Realizujemy to zadanie posługując się regułą 3R.

8. A co to za tajemnica?

Statystyczna.

Tajemnica statystyczna jest również jedną z podstawowych zasad statystyki publicznej. Jest dla nas niezwykle ważna. Tajemnica statystyczna mówi o tym, że dane jednostkowe i dane osobowe, które zbieramy i gromadzimy są poufne i podlegają szczególnej ochronie.

Dane jednostkowe to te, które dają się powiązać z podmiotem gospodarki narodowej albo inną osobą prawną bądź jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej – tak mówi prawo. Innymi słowy są to takie dane, które możesz przypisać do konkretnej firmy lub instytucji.

Dane osobowe zaś to takie, które dają się powiązać z konkretną osobą fizyczną.

Dane, które publikujemy mogą dotyczyć na przykład fabryk z Twojego województwa albo wszystkich kobiet z Twojego miasta lub dzielnicy. Nigdy jednak nie podajemy danych dla konkretnych fabryk lub osób.

Dlatego wszystkie informacje, które nam przekażesz podczas spisu powszechnego czy rozmowy z ankieterem lub wprowadzisz do formularza są bezpieczne. Przykładowo nikt się nie dowie z naszej publikacji albo bazy danych, ile zarabiasz Ty albo Twój sąsiad.

Wyniki badań są więc tak udostępniane i publikowane, aby nikt nie mógł zidentyfikować na ich podstawie informacji odnoszących się do konkretnych osób lub podmiotów gospodarczych.

Wszyscy pracownicy służb statystyki publicznej, rachmistrze spisowi czy ankieterzy, którzy przeprowadzają z Tobą badanie składają pisemne przyrzeczenie, że będą bezwzględnie przestrzegać tajemnicy statystycznej.

9. Po co w ogóle jest ta statystyka?

Dzięki danym dostarczonym przez służby statystyki publicznej rząd państwa lub samorząd województwa może podejmować określone decyzje dotyczące polityki społecznej, gospodarki, zmian prawnych itd.

Przykładowo wiedza o tym, ile dzieci urodziło się w danym roku może stanowić podstawę do obliczenia, ile później będzie potrzebnych miejsc w szkołach.

Również właściciele firm korzystając z danych statystycznych mogą decydować, co będzie korzystne dla ich działalności gospodarczej, a także przewidywać kłopoty, jakie może napotkać ich firma. Dane statystyczne umożliwiają im bowiem orientację w koniunkturze (ogólnej sytuacji) gospodarczej kraju, regionów oraz rynków zagranicznych.

Z kolei organizacje pozarządowe mogą znaleźć takie dane, które pomogą im poznać sytuację społeczną, na przykład sytuację samotnych rodziców czy rodzin wielodzietnych, albo stan środowiska naturalnego. Dzięki temu mogą ocenić, gdzie w danym momencie najbardziej powinny skupić swoją działalność.

Pamiętaj, że każdy z nas ma obywatelskie prawo do informacji. Warto z niego korzystać, ponieważ dane statystyczne mogą ułatwić nam podejmowanie życiowych decyzji.

A co Ty możesz odczytać z danych statystycznych?

- Gdzie najtaniej kupisz mieszkanie
- W jakich zawodach najlepiej zarobisz
- Gdzie jest największe zanieczyszczenie powietrza
- Do jakich szkół jest najwięcej chętnych, a do jakich najmniej
- W którym mieście jest najwięcej miejsc w przedszkolach
- ...

